

Faktablad

PROVTAGNING ENLIGT FÖRESKRIFTERNA FÖR DRICKSVATTEN (SLVFS 2001:30)

Den som producerar eller tillhandahåller dricksvatten ska regelbundet och i enlighet med Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) kontrollera att dricksvattnet uppfyller de uppställda kvalitetskraven enligt föreskrifternas bilaga 2. Dricksvattnet ska vara hälsosamt och rent, det vill säga, inte innehålla mikroorganismer, parasiter och ämnen som kan utgöra en fara för människors hälsa, samt uppfylla de gränsvärden som anges i bilaga 2, avsnitt A och B.

Provtagning

Undersökningarna ska avse de provtagningsparametrar som enligt Livsmedelsverket gäller för normal undersökning (se bilaga 2) respektive utvidgad undersökning (se bilaga 3). Provtagning av dricksvattnet ska göras både hos användaren och på utgående vatten från vattenverket efter eventuell rening, beroende på uttagen vattenmängd. Provtagningen bör fördelas jämt över året, men i huvudsak planeras innan och under tiden då vattenförbrukningen är som störst. Bilaga 1 talar om i vilken frekvens och omfattning provtagningen ska ske.

I samband med en undersökning av dricksvattenprov ska provet bedömas som tjänligt, tjänligt med anmärkning eller otjänligt. Provet ska bedömas av ett ackrediterat laboratorium.

Bilaga 1

Lägsta provtagnings- och analysfrekvens

Producerad dricksvattenvolym i ett vattenförsörjningsområde och/eller antal personer som använder vattnet	Prov på dricksvatten hos användaren <u>Normal kontroll</u>	Prov på dricksvatten hos användaren <u>Utvidgad kontroll</u>
<p>Mindre än 10 kubikmeter per dygn</p> <p>Mer än 50 personer</p>	<p>2 prov per år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga B.</p> <p>2 prov per år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga B.</p>	<p>1 prov vart tredje år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga C.</p> <p>1 prov vart tredje år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga C.</p>
<p>10-100 kubikmeter per dygn</p> <p>Mer än 50 personer</p>	<p>4 prov per år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga B.</p> <p>4 prov per år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga B.</p>	<p>1 prov vartannat år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga C.</p> <p>1 prov vartannat år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga C.</p>
<p>100-800 kubikmeter per dygn</p> <p>Mer än 50 personer</p>	<p>4 prov per år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga B.</p> <p>4 prov per år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga B.</p>	<p>1 prov per år med analys av mikrobiologiska parametrar enligt Bilaga C.</p> <p>1 prov per år med analys av kemiska parametrar enligt Bilaga C.</p>

Bilaga 2

Provtagningsparametrar vid normal undersökning

Mikrobiologiska parametrar

Prov på dricksvatten hos användaren (se bilaga A)	Förklaring av parameter
Odlingsbara mikroorganismer (22°)	Bakterier som normalt finns i mark och sjöar.
Långsamväxande bakterier	Bakterier som normalt finns i mark och sjöar.
<i>Clostridium perfringens</i>	Bakterier som normalt finns i sjöar och vattendrag, men kan också indikera påverkan från avlopp. <i>Clostridium perfringens</i> får vid analys inte påvisas för tjänligt dricksvatten
<i>E. coli</i>	Bakterier som indikerar påverkan från avlopp och/eller naturgödsel. <i>E. coli</i> får vid analys inte påvisas för tjänligt dricksvatten.
Koliforma bakterier	Bakterier som normalt finns i sjöar, vattendrag och ytliga jordlager. Det kan också indikera påverkan från avlopp. Koliforma bakterier får vid analys inte påvisas för tjänligt dricksvatten.

Provtagningsparametrar vid normal undersökning

Kemiska parametrar

Prov på dricksvatten hos användaren	Kommentar	Förklaring av parameter
Ammonium		Förhöjd halt kan indikera påverkan av avlopp och/eller naturgödsel. Förekommer främst vid syrefattiga förhållanden.
Färg		Höga halter av organiska ämnen (t ex växtrester) eller järn- och manganrester kan ge vatten färg.
Järn		Förekommer naturligt i grundvatten. Höga halter kan medföra grumlighet, missfärgningar samt smak- och luktförändringar. Risk för skador på textilier vid tvätt och igensatta ledningar.
Klor	Behöver endast analyseras om dricksvattnet desinfekteras med klorföreningar.	Risk för lukt och smak av klor förekommer endast vid desinfektion med klor. Används då för att ta bort bakterier.
Konduktivitet		Är ett mått på vattnets totala salthalt. Höga värden (>70 mS/m) kan indikera höga kloridvärden.
Lukt		Organiska ämnen (t ex växtrester) kan ge lukt och smak.
Mangan		Förekommer naturligt i grundvatten. Förhöjda halter kan bilda utfällningar i vattenledningar, som när de lossnar ger missfärgat (svart) vatten. Risk för skador på textilier vid tvätt.
Nitrit	Behöver endast analyseras i normal kontroll om kloraminbehandling används som desinfektionsmetod.	Förhöjd halt kan indikera påverkan av avlopp och/eller naturgödsel.
pH		pH-värdet bör ligga mellan 7,5 - 9,0 för att inte vara ledningsangripande.
Turbiditet		Ger ett mått på vattnets grumlighet. Förhöjda halter kan betyda påverkan av ytvatten och bör alltid undersökas.

Bilaga 3

Utvidgad undersökning

Utvidgad undersökning ska utföras på dricksvatten hos användare och ska omfatta samtliga parametrar i Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) *bilaga 2* som har ett gränsvärde eller parametervärde vid respektive provtagningspunkter. I *bilaga 3*, avsnitt B, finns även ett antal parametrar som endast behöver undersökas om villkoren i tabellen är uppfyllda.

Se över parametrarna inför varje utvidgad undersökning då bilagorna kan ha uppdaterats sedan förra undersökningen.

Provtagningsparametrar vid utvidgad undersökning

Mikrobiologiska parametrar	Kemiska parametrar
<ul style="list-style-type: none">• Odlingbara mikroorganismer (22°)• Långsamväxande bakterier• E. coli• Koliforma bakterier• Intestinala enterokocker• Clostridium perfringens• Aktinomyceter• Mikrosvamp	<ul style="list-style-type: none">• Aluminium• Ammonium• Antimon• Arsenik• Bekämpningsmedel• Bens(a)pyren• Bensen• Bly• Bor• Bromat• Cyanid• 1,2-dikloretan• Flourid• Färg• Järn• Kadmium• Kalcium

	<ul style="list-style-type: none">• Klor (se bilaga B)• Klorid• Konduktivitet• Koppar• Krom• Kvicksilver• Lukt• Magnesium• Mangan• Natrium• Nickel• Nitrat• Nitrit• Oxiderbarhet (COD-Mn)• PAH• pH• Radon• Selen• Smak• Sulfat• Temperatur• Tetrakloreten och trikloreten• Total alfaaktivitet• Total betaaktivitet• Trihalometaner• Turbiditet• Vinylklorid
--	--